

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

Katowice, dn. 31.10.2013r.

RKT-61-39/12/SB

DECYZJA Nr RKT-35/2013

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. w Bielsku-Białej,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów** określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działania ww. Przedsiębiorcy polegające na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B”:

1. rzetelnej i prawdziwej informacji, o jakiej mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), tj. o rodzaju kredytu,

2. rzetelnej i pełnej informacji, o jakiej mowa w art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), tj. o warunkach wypowiedzenia umowy

i nakazuje się zaniechania ich stosowania.

II. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działanie ww. Przedsiębiorcy polegające na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” oraz „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: E” rzetelnej i pełnej informacji, o jakiej mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), tj. o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego **i nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

III. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określoną w art. 24 ust. 1 i 2

ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działanie ww. Przedsiębiorcy polegające na umieszczaniu w „Umowach pożyczek gotówkowych” postanowień:

„W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 10.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 10.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8)* w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków”,

„W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 8.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 8.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8)* w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków”, które są sprzeczne z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) i **nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

IV. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działanie ww. Przedsiębiorcy polegające na wprowadzaniu konsumentów w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) i **nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

V. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, nakłada się na „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. **kary pieniężne**, z tytułu naruszenia zakazów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie:

- 1) opisanym w punkcie I i II sentencji niniejszej decyzji w wysokości **521 741 złotych** (słownie: pięciuset dwudziestu jeden tysięcy siedmuset czterdziestu jeden złotych),
- 2) opisanym w punkcie III sentencji niniejszej decyzji w wysokości **173 914 złotych** (słownie: stu siedemdziesięciu trzech tysięcy dziewięciuset czternastu złotych),
- 3) opisanym w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji w wysokości **140 469 złotych** (słownie: stu czterdziestu tysięcy czterystu sześćdziesięciu dziewięciu złotych).

VI. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 oraz art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. w Bielsku-Białej, kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tego Przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie **28 PLN** (słownie: dwudziestu ośmiu złotych), w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. w Bielsku-Białej (zwanej dalej także

Spółką lub Przedsiębiorcą) występowało naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm., zwanej dalej także uokik).

W dniu 23 listopada 2012 r. postanowieniem nr 1 (dowód: karty nr 2-4) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorcę bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

I. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie umieszczenie w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” następujących informacji:

1. o jakich mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, tj. o rodzaju kredytu,
2. o jakich mowa w art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, tj. o warunkach wypowiedzenia umowy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

II. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie umieszczanie w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” oraz „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: E” informacji, o jakich mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, tj. o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

III. umieszczaniu w „Umowach pożyczek gotówkowych” postanowień:

„W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 10.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 10.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8) w wysokości ... zł naliczanych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków”*,

„W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 8.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 8.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8) w wysokości ... zł naliczanych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków”*,

które mogą zostać uznane za niezgodne z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim oraz mogą stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

IV. wprowadzaniu w błąd: co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Przedsiębiorca dostarczył komplet dokumentów oraz wyjaśnienia (dowód: karty nr 540-549).

Spółka poinformowała, iż nie zgadza się z postawionymi zarzutami. W szczególności stwierdziła, iż nie rozważono, jakie obowiązki informacyjne nałożone są w danym przypadku na Przedsiębiorcę oraz czy jego działania rzeczywiście wprowadzają konsumenta w błąd, czy też mogą zniekształcić zachowanie konsumenta w związku z zawarciem umowy pożyczki.

Według doktryny i orzecznictwa obowiązek udzielenia rzetelnej informacji oznacza, że niedozwolone jest dostarczanie konsumentom informacji nieuczciwych, niesprawdzonych

lub niedających się zweryfikować. Z kolei obowiązek udzielenia prawdziwej informacji polega na podaniu konsumentom informacji zgodnych z obiektywnym stanem rzeczy i na zakazie przekazywania nieprawdziwych informacji. Przekazanie pełnej informacji oznacza natomiast, że Przedsiębiorca jest zobowiązany na mocy przepisów prawa podać konsumentowi wszystkie informacje oraz nie może utrudniać dostępu do tych informacji.

Podkreślono, że obowiązek ten obejmuje cały proces zawierania umowy z konsumentem i wykonanie tej umowy, a nie wyłącznie jej samą treść. Dlatego też spełnienie albo niewykonanie obowiązku informacyjnego należy oceniać mając na uwadze cały proces, w tym przypadku, zawierania umów o kredyt konsumencki. Nie można stwierdzić, aby podawane przez Spółkę informacje były nieuczciwe, niezgodne z rzeczywistym stanem, albo by nie podawano wszystkich obowiązkowych informacji w procesie udzielania pożyczek gotówkowych.

Spółka wskazała, że przepis art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik nie nakłada samodzielnie na Przedsiębiorców obowiązków informacyjnych, a jedynie wskazuje, że naruszenie tych obowiązków, przewidzianych w innych ustawach, może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. W niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) zwanej dalej także - uokk, które wskazują, że informacje powinny być podawane konsumentowi w sposób jednoznaczny i zrozumiały (np. art. 7 i art. 29 uokk). Czy dane informacje są przekazywane w sposób jednoznaczny i zrozumiały należy oceniać przez pryzmat wzorca konsumenta. Doktryna i orzecznictwo wypracowały pewien obiektywny wzorzec konsumenta, w odniesieniu do którego należy oceniać spełnienie bądź niewykonanie obowiązków informacyjnych, wprowadzenie konsumenta w błąd lub też możliwość zniekształcenia jego zachowania. W polskiej judykaturze przyjmuje się, że konsument jest należycie poinformowany, uważny i rozsądny. Taki wzorzec konsumenta w opinii Spółki potwierdza też orzecznictwo wspólnotowe, zgodnie z którym konsument dysponuje określonym zasobem informacji o otaczającej go rzeczywistości i potrafi to wykorzystać, dokonując analizy przekazów rynkowych.

W sprawie zarzutu postawionego w punkcie I postanowienia o wszczęciu postępowania Spółka wyjaśniła, iż w uzasadnieniu błędnie przyjęto, że oferowane umowy pożyczki są umowami o kredyt odnawialny. Kredyt odnawialny nie został zdefiniowany w ustawie. Ze względu na fakt, że ustawa o kredycie konsumenckim stanowi implementację Dyrektywy 2008/48 („Dyrektywa”), należy odwołać się do zwrotów użytych w tymże akcie. Z jej treści w opinii Przedsiębiorcy wynika, że najważniejszą cechą umowy o kredyt odnawialny, odróżniającą ją od innych umów o kredyt konsumencki, jest to, że jest ona umową bezterminową, a konsument ma możliwość jej wypowiedzenia. Z motywu nr 33 Dyrektywy wynika, że celem art. 13 (w całości poświęconego umowom o kredyt odnawialny) jest zagwarantowanie stronom umowy o kredyt odnawialny prawa do jej wypowiedzenia. W opinii Spółki chodzi tu więc o zapobieżenie powstawaniu „wieczystych” stosunków prawnych, z których konsument nie mógłby zrezygnować. Jak wynika z Raportu UOKiK opublikowanego w dniu 6 grudnia 2012 r., Prezes Urzędu stoi na stanowisku, że dla kwalifikacji umowy jako umowy o kredyt odnawialny nie ma znaczenia, czy jest ona zawarta na czas nieokreślony czy określony (Raport, strona 37). Zdaniem Przedsiębiorcy interpretacja ta jest błędna i niezgodna z Dyrektywą. Pojęcie kredytu odnawialnego zawarte w Dyrektywie nie obejmuje bowiem umów długoterminowych. Wyraźnie wynika to z przebiegu prac legislacyjnych nad Dyrektywą, „której ostateczne brzmienie opiera się na projekcie zaprezentowanym przez Komisję Europejską z dnia 7 października 2005 r. Artykuł 12 tego projektu, będący pierwowzorem art. 13 Dyrektywy odnosił się w ust. 3 także do niektórych długoterminowych umów na czas oznaczony (...). Zestawienie ust. 3 z ust. 1 i ust. 2 artykułu 12 nie pozostawiało wątpliwości, że w ust. 1 i ust. 2 chodzi o umowy na czas nieoznaczony.

Jednakże omawiany ust. 3 został skreślony w toku dalszych prac, przez co art. 13 Dyrektywy nie dotyczy już długoterminowych umów na czas oznaczony”. Wynika z tego, że pojęcie kredytu odnawialnego oznacza wyłącznie umowy zawarte na czas nieoznaczony. Taka interpretacja pojęcia kredytu odnawialnego wynika także z porównania innych wersji językowych Dyrektywy, w których umowa o kredyt odnawialny to umowa zawarta na czas nieoznaczony, jak na przykład unbefristete Kreditivertagen w wersji niemieckiej, open-end credit agreements w wersji angielskiej czy contrat de crédit a duree indéterminée we francuskiej wersji językowej. Wedle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE różne wersje językowe wspólnotowego aktu prawnego należy interpretować w sposób jednolity, a w przypadku różnic między tymi wersjami dany przepis należy interpretować na podstawie ogólnej systematyki w celu regulacji, której część on stanowi. Zatem kredyt odnawialny oznacza umowę zawartą na czas nieoznaczony.

Kontynuując wyjaśnienia Spółka pokreśliła, że umowa zawarta na czas nieoznaczony to taka, w której strony nie przewidziały maksymalnego okresu jej trwania, czy też końcowego terminu jej obowiązywania odwołującego się do pewnego zdarzenia. Cechą charakterystyczną umowy zawartej na czas nieoznaczony jest to, że zakończenie stosunku powstałego przez zawarcie takiej umowy następuje przez jej wypowiedzenie przez jedną ze stron. Zdaniem Spółki pożyczki oferowane przez nią są umowami zawartymi na czas oznaczony. Umowa wyraźnie wskazuje okres, na jaki jest zawierana; kończy się wraz ze spłatą ostatniej z kolejnych wypłat, bądź wraz ze spłatą pożyczki pierwotnej, jeżeli warunek kolejnej wypłaty nie ziścił się. Umowa jasno określa maksymalny okres jej trwania, ponieważ ilość kolejnych wypłat i czas ich trwania jest ściśle określony i wynosi 2 lub 3, w zależności od tego, jaki okres przewidziany jest dla pożyczki pierwotnej. Umowa pożyczki przestaje wiązać strony z upływem okresów określonych w umowie, a więc wypowiedzenie jej nie jest konieczne do zakończenia stosunku łączącego strony umowy. W raporcie UOKiK zarzuca się, że w umowach Spółki nie określono łącznej wartości kwot, jakie mogą zostać wypłacone, ani warunków spłaty. Przedsiębiorca nie zgodził się z tym, gdyż w jego opinii wartość pożyczki pierwotnej, jak i wartość oraz ilość kolejnych wypłat, są umownie podane, co zapewnia łatwą identyfikowalność całkowitej kwoty, która może być wypłacona na podstawie umowy pożyczki. W chwili zawierania umowy o pożyczkę konsument zna maksymalny czas jej obowiązywania, a także maksymalną pożyczaną kwotę. Nie można też uznać, że konsument w przyszłości zaciąga kolejne zobowiązania, gdyż zaciąga je w dniu zawarcia umowy, jedynie ich skutek następuje z chwilą ziszczenia się warunku. Oznacza to, że zobowiązanie konsumenta względem Spółki nie może ulec zwiększeniu w stosunku do kwot wskazanych w umowie pożyczki.

Spółka wskazała, że taka konstrukcja, przewidująca możliwość uzyskania kolejnych pożyczek w określonej z góry ilości, wartości i na konkretny okres, jest korzystna dla konsumenta. Przykładowo uzyskanie kolejnej wypłaty nie wiąże się z koniecznością ponownego składania dokumentów czy wizyt u pożyczkodawcy, co czyni produkt tańszym względem innych firm na rynku. Brak konieczności ponownej administracyjnej obsługi klienta przez pożyczkodawcę powoduje, że kolejna wypłata nie jest obciążona opłatą przygotowawczą, a składka ubezpieczeniowa jest niższa. Opisany model nie powoduje niebezpieczeństwa ciągłego zadłużania się konsumenta, gdyż w przypadku nieterminowych spłat rat lub braku spłaty pożyczki pierwotnej konsument, zgodnie z umową, nie jest uprawniony do kolejnej wypłaty.

W opinii Spółki mając na uwadze powyższe, pożyczki gotówkowe oferowane przez nią nie mogą być uznane za spełniające przesłanki umów o kredyt odnawialny. Dlatego też nie mogą być umieszczane w oferowanych produktach informacje, że są to umowy o kredyt odnawialny, ani informacje o warunkach wypowiedzenia umowy na podstawie art. 42 ustawy o kredycie konsumenckim, stosowanego wyłącznie do umów o kredyt odnawialny. W

przypadku umów innych niż umowy o kredyt odnawialny, ustawa ta nie nakłada obowiązku wprowadzania postanowień umożliwiających konsumentowi wypowiedzenie umowy. W związku z tym nieumieszczenie takich informacji w umowie o pożyczkę gotówkową nie stanowi naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

W sprawie kolejnego zarzutu nieudzielania konsumentom rzetelnych i prawdziwych informacji, z powodu nie umieszczania w umowach pożyczek gotówkowych informacji o rocznej stopie zadłużenia przeterminowanego Spółka uznała go za bezpodstawny. W jej opinii w umowach pożyczki gotówkowej wskazana jest bowiem stopa zadłużenia przeterminowanego jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Przedsiębiorca powołał regulacje umieszczone w ustawie o kredycie konsumenckim. Zgodnie z definicją art. 5 pkt 10 uokk stopa oprocentowania kredytu to stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Z kolei art. 5 pkt 12 uokk wskazuje, iż rzeczywista roczna stopa oprocentowania stanowi całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. W opinii Spółki sformułowania „wartość procentowa” i „stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie” nie są tożsame. O ile sformułowanie wartość procentowa może oznaczać konkretną liczbę wyrażoną w ułamkach setnych, o tyle desygnatem drugiego z tych sformułowań nie jest konkretna liczba setna. Gdyby bowiem taki skutek zamierzał osiągnąć racjonalny ustawodawca, to wówczas posługiwałby się tymi samymi pojęciami na określenie takiego samego zakresu znaczeniowego. Wyraźnie wskazałby w definicji rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, że musi być ona określona jako wartość procentowa, tak jak uczynił to w art. 5 pkt 12 uokk. Ratio legis norm art. 30 ust. 1 pkt 11 i art. 5 pkt 10 uokk sprowadza się de facto do umożliwienia konsumentom pozyskania wiedzy co do zasad wyliczenia kwoty należności ubocznych związanych z wymagalnym długiem. W ocenie Spółki konsumenci analizując treść umów pożyczki mają zagwarantowaną taką możliwość.

Używane w umowach pożyczki określenie wysokości odsetek liczonych od przeterminowanego zadłużenia jest pojęciem zaczerpniętym z art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego. Skoro ustawodawca decyduje się na używanie takiego sformułowania, to w opinii Przedsiębiorcy przyjąć należy, iż jest ono jednoznaczne i zrozumiałe dla ich adresatów. Termin czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP jest powszechnie znany i używany. Przepis Kodeksu cywilnego obowiązuje w polskim porządku prawnym od ponad sześciu lat tj. 20 lutego 2006 r. Jest stosowany w wielu umowach powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Pojawia się w gazetach codziennych i innych środkach masowego przekazu, co oznacza, że przeciętny konsument jest z nim zaznajomiony. Postawienie przedmiotowego zarzutu zdaniem Spółki oznacza, iż miernik zachowania, jakiemu musi sprostać prywatny przedsiębiorca jest wyższy aniżeli ten, jakiemu podporządkowane są organy państwa, w tym sądy powszechne. Podkreślono, iż sądy te, wydając wyroki w imieniu RP, powszechnie odwołują się do stopy odsetek ustawowych liczonych od konkretnej daty do dnia zaspokojenia należności, bez wskazywania konkretnej liczby setnej, jaka w konkretnym wypadku ma zastosowanie. Z tego względu jednak nie powstają żadne trudności w określeniu przez dłużnika wysokości należności ubocznej, jaką z tego tytułu winien on zapłacić na rzecz wierzyciela.

Odnosząc się do zarzutu postawionego w punkcie III postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniono, iż poruszone zagadnienie jest ściśle powiązane z wykładnią „całkowitej kwoty kredytu” i „środków udostępnionych konsumentowi”.

Przedsiębiorca wyjaśnił, że ustawodawca w art. 54 ust. 2 uokk stwierdza, że odsetki należą się od udostępnionego kredytu. W przypadku Spółki udostępniony kredyt to środki

wypłacone, jak również skredytowane, a niezbędne do uzyskania przez konsumenta pożyczki gotówkowej. Zgodnie z art. 14.3.b Dyrektywy konsument w przypadku odstąpienia zwraca kapitał oraz odsetki od kapitału. Kapitał oznacza dobra: bogactwa, środki, aktywa finansowe. Z całą pewnością kapitałem są też środki, które kredytodawca udostępnia konsumentowi łącznie z opłatami, które kredytuje. W związku z tym, że do kwoty kredytu udostępnionego wliczane są środki pożyczane konsumentowi na pokrycie opłaty przygotowawczej oraz składki ubezpieczeniowej, w przypadku odstąpienia konsumenta od umowy odsetki należy naliczać od całej kwoty.

W sprawie zarzutu określonego w punkcie IV postanowienia o wszczęciu postępowania Spółka wyjaśniła, co następuje: Zgodnie z definicją z art. 5 pkt 7 ustawy całkowita kwota kredytu to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. W opinii Przedsiębiorcy z powyższej definicji nie wynika jasno, w jaki sposób środki te mają być udostępniane. Tym bardziej nie wynika z niej zakaz udostępniania przez kredytodawcę środków na pokrycie niektórych kosztów kredytu, takich jak opłata przygotowawcza bądź ubezpieczenie, które stanowią tym samym pożyczkę. Spółka wyjaśniła, że udzielając pożyczki przekazuje środki pożyczkobiorcy, w tym środki na pokrycie opłaty przygotowawczej lub też ubezpieczenia. To oznacza, że pożyczkobiorca korzysta z kapitału Przedsiębiorcy. Zauważono, że w hipotetycznej sytuacji, w której pożyczkobiorca w celu uzyskania środków na pokrycie opłaty przygotowawczej lub kosztów ubezpieczenia, pożyczylby na zasadach komercyjnych środki od innego podmiotu, nie byłoby wątpliwości, że podmiot ten, w zamian za udostępnienie pożyczkobiorcy swojego kapitału, mógłby żądać od pożyczkobiorcy odsetek. W przedmiotowej sprawie sytuacja jest taka sama, jedynie wszystkie pożyczane środki pochodzą od tego samego podmiotu.

W sprawie zarzutu dotyczącego proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu, a całkowitą kwotą kredytu Spółka wyjaśniła, iż zgodnie z art. 5 pkt 8 uokk suma całkowitego kosztu kredytu oraz całkowitej kwoty kredytu stanowi całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta. Art. 5 pkt 6 uokk definiuje całkowity koszt kredytu jako wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową kredytową. Całkowita kwota kredytu to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, jak stanowi art. 5 pkt 7 uokk. W opinii Spółki, powyższe definicje wskazują, że ustawodawca nie przewidział sytuacji, w której niektóre koszty kredytu, takie jak opłata przygotowawcza lub składka ubezpieczeniowa, są kredytowane przez kredytodawcę, a co jest, jak wykazano powyżej, dozwolone, a w praktyce powszechne. Dlatego też, w celu wyjaśnienia proporcji zachodzących pomiędzy całkowitą kwotą kredytu oraz całkowitym kosztem oraz w celu wypełnienia obowiązku rzetelnego, prawdziwego i pełnego poinformowania konsumenta Spółka w warunki umów wprowadziła termin „faktycznej całkowitej kwoty do zapłaty”. Zdaniem Przedsiębiorcy ma on w sposób jednoznaczny wskazywać wysokość faktycznego zobowiązania konsumenta. W ten sposób Spółka jako profesjonalista dołożyła należytej staranności, aby usunąć potencjalne negatywne dla konsumenta skutki wadliwej legislacji.

W opinii Spółki, definicja całkowitej kwoty kredytu oraz zaliczanie kredytowanych kosztów do całkowitej kwoty do zapłaty budzi wątpliwości przedsiębiorców działających na rynku finansowym. Związek Banków Polskich w celu ich wyjaśnienia wystosował pismo do Urzędu. Pismo z dnia 3 listopada 2011 r. skierowane przez Prezesa Urzędu do Wiceprezesa Związku Banków Polskich także nie daje jednoznacznej odpowiedzi. Stwierdzono w nim z jednej strony, że kredytowane koszty kredytu nie powinny być wliczane do całkowitej kwoty kredytu, jednocześnie przyznając, że nie ma przeszkód, aby rozłożenie płatności tego rodzaju opłat w czasie powiązane było z odpowiednim dostosowaniem wysokości marży będącej składnikiem oprocentowania kredytu. W opinii Spółki oznacza to, że Urząd akceptuje

pobieranie wynagrodzenia przez kredytodawcę za środki udostępnione konsumentowi w celu pokrycia kosztów uzyskania kredytu, ale proponuje wynagrodzenie inne niż odsetki od tychże środków. Nie podaje jednak żadnego uzasadnienia prawnego proponowanego rozwiązania. Spółka także nie znajduje takiego. Jej zdaniem, w braku ustawowego określenia, w jaki sposób może być pobierane uzasadnione wynagrodzenie od korzystania z cudzego kapitału, dozwolony jest każdy sposób przewidziany przez prawo. Z ogólnych zasad prawa cywilnego wynika, że od środków pieniężnych pobiera się odsetki. Wydaje się, że właśnie zaproponowane przez Urząd rozwiązanie może budzić dużo większe wątpliwości konsumentów aniżeli wskazane kwoty, od których oblicza się oprocentowanie i wysokości tego oprocentowania, tak jak robi to Spółka.

W opinii Spółki dozwolone jest pobieranie wynagrodzenia od kredytowanych kosztów udzielenia kredytu, które zaliczają się jednocześnie i do kosztów kredytu, i do całkowitej kwoty kredytu. Obliczona na podstawie zastosowania ustawowych definicji proporcja nie może zostać uznana za wprowadzającą w błąd, tym bardziej gdy towarzyszy jej wyjaśnienie co do faktycznej kwoty, którą zobowiązany jest zwrócić pożyczkobiorca.

Mając na uwadze powyższe Spółka stwierdziła, że jej działania nie stanowią praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W związku z tym niniejsze postępowanie, jako bezprzedmiotowe, na podstawie art. 105 ust 1 k.p.a w zw. z art. 83 uokik należy umorzyć.

Spółka dostarczyła zeznanie o wysokości osiągniętego przychodu (dowód: karty nr 659-663).

W kolejnym piśmie z dnia 10 maja 2013 r. Spółka wyjaśniła, co następuje (dowód: karty nr 665-675): W stosunku do różnych podmiotów oferujących kredyt konsumencki Prezes Urzędu zastosował inny sposób oceny warunków umów. W opinii Przedsiębiorcy z *Raportu z kontroli przedsiębiorców udzielających kredytów konsumenckich w 2012 roku* wynika, że Prezes Urzędu dopuszcza możliwość uwzględnienia w całkowitej kwocie pożyczki opłat kredytowanych tj. opłaty za koszty ubezpieczenia, opłaty przygotowawczej oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej.

Zaznaczono, iż zgodnie z art. 5 pkt. 7 uokk pod pojęciem „całkowitej kwoty kredytu” należy rozumieć sumę wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Spółka poinformowała, że z treści wzoru umowy stosowanego przez inny podmiot wynika, iż środkami udostępnionymi są również środki na pokrycie należnych od klienta wraz z zawarciem umowy kosztów ubezpieczenia, opłaty przygotowawczej. Wspomniana umowa wprowadza bowiem pojęcie „kwoty brutto pożyczki”, która obejmuje wszystkie udostępnione konsumentowi środki, w tym środki kredytowane. Można więc uznać, że „kwota brutto pożyczki” odpowiada ustawowej definicji kwoty pożyczki, za czym przemawia też fakt, że inny podmiot nalicza odsetki właśnie od „kwoty brutto pożyczki”, a zatem od kwoty stanowiącej całość środków finansowych udostępnionych konsumentowi, włączając w to środki kredytowane. Zdaniem Przedsiębiorcy, ponieważ takie rozwiązanie nie zostało w żaden sposób zakwestionowane przez Prezesa Urzędu, prowadzi to do wniosku, iż traktowanie przez ten podmiot opłat kredytowanych jako środków udostępnianych klientowi jest prawidłowe. Uzupełniająco wskazano, iż podmiot ten wprawdzie posługuje się pojęciem „całkowita kwota pożyczki”, która nie uwzględnia kredytowanych środków finansowych, jednak analiza treści wzorca umowy tego podmiotu jednoznacznie wskazuje, że pojęcie to nie służy żadnym celom, a w szczególności – jak czyni to Spółka w przypadku odstąpienia od umowy i zwrotu środków przez konsumenta, nalicza zatem odsetki od całości kwoty udostępnionej konsumentowi, włączając w to środki kredytowane, i takie postępowanie zostało zaakceptowane przez Prezesa Urzędu.

Zwrócono również uwagę na wzorzec umowy stosowany przez inny podmiot, który nie był poddany ocenie w ramach opublikowanego ww. Raportu. Podmiot ten jako całkowitą kwotę kredytu podaje środki udostępnione konsumentowi na cele konsumpcyjne oraz środki na prowizję za udzielenie kredytu, środki na koszty ubezpieczenia, jak również środki przeznaczone na opłatę związaną z przekazaniem środków. Mając powyższe na uwadze Spółka wniosła o dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci wzorów umów stosowanych przez te dwa podmioty na okoliczność wykazania, że w obrocie konsumenckim pojęcie „środków udostępnionych na podstawie umowy”, o którym mowa w art. 5 pkt. 7 uokk, jest utożsamiane z sumą środków przekazanych fizycznie konsumentowi oraz środków przekazanych na koszty kredytowane (np. kosztów ubezpieczenia czy opłat przygotowawczych).

Spółka stwierdziła, że z ww. Raportu wynika, że Urząd de facto akceptuje taką interpretację pojęcia „środków udostępnionych na podstawie umowy” (art. 5 pkt. 7 uokk), pod którym można także rozumieć środki pokrywające opłaty kredytowane. Taka interpretacja jest zresztą właściwa i trudno Spółce zrozumieć w tym kontekście, dlaczego kwestionuje się rozwiązanie przyjęte przez „Profi Credit Poland”, skoro jest to rozwiązanie tożsame z rozwiązaniem przyjętym przez inny podmiot, a w dodatku zaakceptowanym przez Urząd.

W celu potwierdzenia tez prezentowanych powyżej, Spółka wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomii i finansów na okoliczność założeń finansowych stosowanych przez wskazane podmioty dla obliczenia całkowitej kwoty kredytu, z uwzględnieniem wskazania na podstawie przykładowych, konkretnych umów stosowanych w kredycie konsumenckim, jakie środki finansowe są rozliczane przez ww. podmioty jako środki udostępniane konsumentowi.

W opinii Przedsiębiorcy wniosek o powołanie biegłego jest konieczny i uzasadniony, albowiem pozwoli na ustalenie, czy założenia finansowe przyjęte przez „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. są tożsame z tymi przyjętymi przez inne podmioty funkcjonujące na rynku. Tym samym pozwolą na dokonanie oceny, czy działania Spółki w zakresie posługiwania się pojęciem całkowitej kwoty pożyczki” są działaniami wprowadzającymi w błąd konsumentów. W ocenie Spółki takie ryzyko nie zachodzi, tym bardziej, że rozwiązanie przyjęte przez inny podmiot jest założeniem uznawanym w powołanym Raporcie za dopuszczalne.

Jednocześnie Spółka podniosła, iż przyjęta przez nią procedura postępowania przedkontraktowego eliminuje ryzyko wprowadzenia konsumenta w błąd co do wysokości pożyczki i jej kosztów. Niezależnie od wprowadzenia do treści umowy pojęcia „faktycznej całkowitej kwoty do zapłaty” i innych jednoznacznych pojęć wskazujących wysokość faktycznego zobowiązania konsumenta, Spółka zapewnia możliwość zapoznania się z warunkami umowy i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości w drodze bezpośredniego kontaktu z doradcami finansowymi. Na okoliczność wykazania przebiegu tego procesu wniesiono o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków (doradców finansowych).

W sprawie działalności Spółki w zakresie procesu zawierania umów wyjaśnienia złożyła osoba współpracująca z nią jako doradca finansowy w Biurze Regionalnym (dowód: karty nr 677-678). Opisana została procedura zawierania umów. Klient otrzymuje informacje o wszystkich warunkach możliwej umowy, a nie tylko wymagane treścią formularza informacyjnego. W trakcie spisywania wniosku o pożyczkę klientom po raz kolejny wyjaśniane jest znaczenie poszczególnych składników pożyczki oraz ostatecznie dobierana jest oferta. Każdemu klientowi wyjaśniane jest, że faktyczna całkowita kwota do zapłaty to łączna kwota wszystkich rat. Wyjaśniane są koszty wchodzące w skład całkowitego kosztu pożyczki. Klient otrzymuje również informację dotyczącą kolejnej wypłaty oraz to że informacje o udzieleniu mu kolejnej wypłaty otrzyma w formie pisemnej przed jej

otrzymaniem. Konsument jest informowany, iż ma prawo do odstąpienia od kolejnej wypłaty, a w razie jakichkolwiek wątpliwości może się kontaktować i otrzymać dodatkowe informacje.

Wyjaśnienia w sprawie procedury zawierania umów z konsumentami przedstawiła również osoba współpracująca ze Spółką na podstawie umowy o pośrednictwie – prowadząca samodzielną działalność gospodarczą jako kierownik rejonu (dowód: karty nr 679-680).

Pismem z dnia 29 maja 2013 r. Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o prawie do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w sprawie (dowód: karta nr 686).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

„Profi Credit Poland” Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr 211745 (dowód: karty nr 77-80).

Przedsiębiorca zawiera z konsumentami umowy pożyczek konsumenckich:

- umowa „Tytuł: B” jest stosowana, jeśli klient wyraża chęć uzyskania bezpłatnego odroczenia rat oraz Kolejnej Wypłaty,
- umowa „Tytuł: S” jest stosowana w przypadku, gdy klient nie chce bezpłatnej prolongaty ale oczekuje prawa do Kolejnej Wypłaty (dowód: karta nr 83).

Przedsiębiorca od dnia 18 grudnia 2011 r. zawiera umowy „Tytuł: S”, oraz „Tytuł: B” w oparciu o wzorce umów pożyczek gotówkowych, w które wpisane zostały poniższe postanowienia (dowód: karty nr 9). Na potwierdzenie stosowania przytoczonych postanowień zgromadzono umowy faktycznie zawarte z konsumentami (92-94, 145-147, 610-614, 622-625).

Umowy „Tytuł: S”, oraz „Tytuł: B” zostały zatytułowane w następujący sposób: „Umowa pożyczki gotówkowej”.

Warunki umów zostały podzielone na części. W „Części B – Dane dotyczące pożyczki” w formie tabeli przedstawione zostały informacje m.in. o całkowitej kwocie pożyczki, kosztach, okresie spłaty, środkach wypłacanych, faktycznej całkowitej kwocie do zapłaty. Dane te zostały podane oddzielenie dla „Pożyczki Pierwotnej” oraz „Każdej Kolejnej Wypłaty”. Każdej wartości został przyporządkowany kolejny numer.

W „Części C – Części umowy” wzorców umów oraz realizowanych umów pożyczek zostały wpisane postanowienia określające warunki na jakich udzielane są pożyczki:

Pkt 1.1 umów stanowi, iż *„Pożyczkodawca udziela Pożyczkobiorcy pożyczkę gotówkową (dalej zwaną „Pożyczką Pierwotną”) w wysokości (1)*, tj. całkowitą kwotę pożyczki – jest to suma środków pieniężnych które Pożyczkodawca udostępnił Pożyczkobiorcy na podstawie niniejszej umowy”*.

Pkt 3.1 umów stanowi, iż *„W przypadku spłaty przez Pożyczkobiorcę każdych 12 rat odpowiednio, Pożyczki Pierwotnej lub Kolejnej Wypłaty, przy pożyczkach z pierwotnym terminem spłaty 12 i 18 miesięcy, albo terminowej spłaty 18 rat odpowiednio, Pożyczki Pierwotnej lub Kolejnej Wypłaty przy pożyczkach z pierwotnym terminem spłaty 24 i 30 miesięcy, albo terminowej spłaty każdych 24 rat odpowiednio, Pożyczki Pierwotnej lub Kolejnej Wypłaty przy pożyczkach z pierwotnym terminem spłaty 36 miesięcy, albo spłaty 30 rat odpowiednio, Pożyczki Pierwotnej lub kolejnej Wypłaty dla pożyczki z pierwotnym terminem spłaty 42 miesiące, albo terminowej spłaty 36 rat odpowiednio, Pożyczki Pierwotnej lub Kolejnej Wypłaty dla pożyczek z pierwotnym terminem spłaty 48 miesięcy,*

Pożyczkodawca przekazuje Pożyczkobiorcy kolejną kwotę w wysokości (12) (dalej zwaną „Kolejną Wypłatą”)*”.

Pkt 3.4 umów stanowi, iż „Ilość Kolejnych Wypłat dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 12, 18, 24, 30 i 36 miesięcy wynosi 3, dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 42, 48 miesięcy wynosi 2”.

Pkt 3.6 umów stanowi, iż „Pożyczkobiorcy przysługuje prawo do rezygnacji z Kolejnej Wyплаты bez podania przyczyny”.

Pkt 3.7 umów stanowi, iż „Rezygnacja może zostać złożona w formie pisemnej, w sposób określony w p. 10.1 niniejszej umowy – przed dniem Kolejnej Wyплаты określonej. 3.1 niniejszej umowy lub poprzez zwrot środków Kolejnej Wyплаты w terminie 30 dni od daty pisma określonego w p. 4.1”.

Pkt 4.1 umów stanowi, iż „Pożyczkobiorca zobowiązuje się spłacić Pożyczkodawcy każdą kolejną faktyczną całkowitą kwotę do zapłaty (21) będącą sumą całkowitej kwoty Kolejnej Wyплаты (12)* oraz wynagrodzenia umownego (14)* za Kolejne Wyплаты – na podany w Części A Umowy pożyczki rachunek bankowy Pożyczkodawcy w (19)* ratach miesięcznych, w wysokości raty Pożyczki Pierwotnej i z terminem zapłaty (dzień miesiąca) poszczególnych rat jak rat Pożyczki Pierwotnej, to jest (15)*, każda płatna wg. aktualnego Kalendarza Spłat, który Pożyczkodawca wyśle wraz z informacją o Kolejnej Wyплатie Pożyczkobiorcy w terminie 2 dni roboczych od daty Kolejnej Wyплаты”.*

Pkt 5.1 umów stanowi, iż „Umowę pożyczki zawiera się na czas udzielenia Pożyczki Pierwotnej i Kolejnych Wypłat aż do całkowitego spłacenia wszystkich zobowiązań Pożyczkobiorcy wynikających z niniejszej umowy”.

Pkt 5.2 umów stanowi, iż „Pożyczkodawcy przysługuje prawo odstąpienia od Kolejnej Wyплаты, w przypadku jeżeli Pożyczkobiorca nie spłaca pożyczki zgodnie z obowiązującą umową pożyczki lub zalega ze spłatą raty bądź rat lub ocena ryzyka dokonana przez Pożyczkodawcę jest negatywna”.

Pkt 10.1 umów stanowi, iż „Pożyczkobiorca ma prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy pożyczki w terminie 14 dni od dnia zawarcia niniejszej umowy. Odstąpienie od umowy pożyczki następuje poprzez złożenie przez Pożyczkobiorcę pisemnego oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy pożyczki (ze względów dowodowych), w powyższym terminie. (...)”.

Pkt § 10.2 umów stanowi, iż „W razie spełnienia świadczenia przez Pożyczkodawcę przed upływem terminu do odstąpienia Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu otrzymanych środków bez nieuzasadnionej zwłoki, ale nie później niż w terminie do 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu”.

Pkt § 10.3 umów stanowi, iż „W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 10.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 10.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8) w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wyплаты pożyczki do dnia zwrotu wyплаconych mu środków”.*

Pkt § 10.5 umów stanowi, iż „W przypadku zwrotu przez Pożyczkobiorcę wyплаconych środków oraz złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy w terminie 14 dni od zawarcia niniejszej umowy, Pożyczkobiorca nie ponosi żadnych kosztów”.

Pkt 11.1 umów stanowi, iż „Jeżeli Pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu Pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania”.

We wzorcach umów „Tytuł: S”, oraz „Tytuł: B” wykorzystywanych od dnia 18 grudnia 2011 r. przy zawieraniu umów z konsumentami od dnia 5 kwietnia 2012 r. umieszczone zostało postanowienie w brzmieniu (dowód: karta nr 459):

Pkt § 13.1 „Jeśli Pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego, wynikającego z niniejszej umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie pkt. 11.2 umowy, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego Pożyczkodawca nalicza odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego”.

Umowa „Tytuł: E” określa warunki umowy, na podstawie której następuje wyłącznie jedna wypłata (dowód: karty 634-637). Umowy w oparciu o wzór umowy pożyczki Tytuł E są zawierane od dnia 12 czerwca 2012 r. (dowód: karta nr 459).

Warunki umowy zostały podzielone na części. W „Części B – Dane dotyczące pożyczki” w formie tabeli przedstawione zostały informacje m.in. o całkowitej kwocie pożyczki, kosztach, okresie spłaty, środkach wypłacanych, faktycznej całkowitej kwocie do zapłaty. Każdej wartości został przyporządkowany numer.

W „Części C – Części umowy” umieszczone zostały warunki na jakich udzielane są pożyczki.

Pkt § 8.3 umowy stanowi, iż „W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 8.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 8.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8)* w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków”.

Pkt § 8.2 umowy stanowi, iż „W razie spełnienia świadczenia przez Pożyczkodawcę przed upływem terminu do odstąpienia Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu otrzymanych środków bez nieuzasadnionej zwłoki, ale nie później niż w terminie do 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu”.

Pkt § 8.5 umowy stanowi, iż „W przypadku zwrotu przez Pożyczkobiorcę wypłaconych środków oraz złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy w terminie 14 dni od zawarcia niniejszej umowy, Pożyczkobiorca nie ponosi żadnych kosztów”.

Pkt § 11.1 umowy stanowi, iż „Umowa pożyczki gotówkowej tytuł: E” stanowi, iż: „Jeśli Pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego, wynikającego z niniejszej umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie pkt. 9.2 umowy, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego Pożyczkodawca nalicza odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego”.

Zgodnie ze złożonym przez Przedsiębiorcę oświadczeniem, przychód osiągnięty przez niego w 2012r. wyniósł (tajemnica przedsiębiorstwa) PLN (dowód: karty nr 659-663).

W toku niniejszego postępowania Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 24 ust. 2 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy Kodeks postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

W przypadku, gdy doszło do naruszenia art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu na podstawie art. 26 ust. 1 tej ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Do naruszenia interesu publicznego dochodzi, gdy skutki określonych działań mają charakter powszechny, dotyczą wszystkich potencjalnych podmiotów na danym rynku¹.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy zawarli lub zawrą umowy kredytu konsumenckiego z Przedsiębiorcą. Objęte zarzutami działania przedsiębiorcy wymierzone są w szeroki i bliżej nieokreślony krąg uczestników rynku, ponieważ są one skierowane do członków określonej zbiorowości tj. wszystkich rzeczywistych i potencjalnych kontrahentów przedsiębiorcy. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego.

Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie przedmiotowa przesłanka została spełniona, istniała możliwość poddania zachowania przedsiębiorcy dalszej ocenie pod kątem stosowania przez niego praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Na mocy art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Aby można było stwierdzić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów muszą kumulatywnie zostać spełnione następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów,
- praktyka musi być bezprawna.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 672 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego, która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

¹ Konrad Kohutek: Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008r., strona 47

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowych interesów konsumentów, stąd przy ustalaniu jego treści należy odwołać się do orzecznictwa sądowego. Pojęcie zbiorowych interesów konsumentów zostało szeroko omówione przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r. (sygn. akt III SK 27/07). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podał, iż gramatyczna wykładnia tego pojęcia prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowego interesu konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka przedsiębiorcy skierowana jest do „nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów”. Wystarczające powinno być w jego ocenie ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy orzekł też, że *„praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”*.

W rozważanym przypadku Przedsiębiorca oferuje swoje usługi nieograniczonej grupie osób. W umowach nie określono żadnych formalnych barier ich zawarcia. Dlatego też zostało uznane, iż adresatami oferty są wszyscy potencjalni konsumenci chcący zaciągnąć kredyt konsumencki. Istotne w tym przypadku jest to, iż Przedsiębiorca zawiera umowy w oparciu o przygotowane wcześniej wzory umów, a więc działania nie są skierowane do zindywidualizowanych konsumentów, lecz do każdego potencjalnego konsumenta. W związku z powyższym zostało stwierdzone, iż zarzucane w decyzji praktyki naruszają nie tylko interesy ekonomiczne konsumentów, którzy już zawarli oceniane umowy, ale też mogą naruszać interesy przyszłych potencjalnych klientów Spółki. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności stwierdzone zostało, iż rozważane działania Spółki, o których mowa w punktach I, II, III i IV sentencji niniejszej decyzji godzą w zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność działań

Kolejną przesłanką, która musi być spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność działania przedsiębiorcy rozumiana jako sprzeczność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwejki, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/.

Praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów może polegać na naruszeniu przez przedsiębiorcę ciężącego na nim obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik). Normy chroniące konsumentów mają na celu zapewnienie równowagi między profesjonalnym uczestnikiem obrotu a konsumentem. Podstawowym instrumentem służącym realizacji tego zadania jest zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu wiedzy poprzez nałożenie na przedsiębiorców szeregu obowiązków informacyjnych. „Konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielkości ofert na rynku” (wyr. SN III SK 7/06)². W przypadku praktyk określonych w punktach I i II sentencji decyzji zarzucono Przedsiębiorcy, iż za pośrednictwem zawieranych umów nie dostarcza konsumentom kompletnej informacji o warunkach na jakich są one realizowane. W tym przypadku bezprawność polega na naruszeniu obowiązku podawania rzetelnych, prawdziwych i pełnych informacji, który to obowiązek wynika z ustawy o kredycie konsumenckim.

W przypadku praktyki określonej w punkcie III sentencji decyzji zarzut dotyczy wpisania w warunki umów postanowień, które regulują ich realizację w sposób sprzeczny z ustawą o kredycie konsumenckim. Bezprawność w tym przypadku polega na ukształtowaniu kontraktów w sposób mniej korzystny dla konsumentów niż wynika to z ustawy o kredycie konsumenckim. Powoduje to, że postanowienia takie są bezprawne.

W punkcie IV sentencji decyzji zarzucono Przedsiębiorcy stosowanie praktyki sprzecznej z ustawą z dnia 23 sierpnia 2007r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – zwaną dalej również uopnpr. Przedmiotowa praktyka dotyczy przekazywania konsumentom informacji o korelacji kosztów, jakie ponoszą z tytułu zawartych umów i faktycznie wypłacanych środków pieniężnych. Podanie w umowach wartości, które nie zostały wyliczone zgodnie z założeniami wynikającymi z ustawy o kredycie konsumenckim należy uznać za bezprawne.

Biorąc pod uwagę powyższe przesłanki, które muszą zostać spełnione w niniejszej sprawie, aby móc uznać stosowane praktyki za bezprawne, konieczne jest dokonanie oceny poszczególnych zakwestionowanych praktyk.

I.1 W zakresie punktu I.1 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” rzetelnej i prawdziwej informacji, o rodzaju udzielanego kredytu.

Art. 30 ust. 1 pkt 2 uokk stanowi, iż umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać rodzaj kredytu. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 uokk przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności: umowę pożyczki; umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego; umowę o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, jeżeli konsument jest zobowiązany do poniesienia jakichkolwiek kosztów związanych z odroczeniem spełnienia świadczenia; umowę o kredyt, w której kredytodawca zaciąga zobowiązanie wobec osoby trzeciej, a konsument zobowiązuje się do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia; umowę o kredyt odnawialny.

² (Szerzej pod redakcją T. Skoczny: Komentarz Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, CH Beck, Warszawa 2009, s. 969-970

Postawiony w przedmiotowym punkcie decyzji zarzut dotyczy określania w warunkach umowy rodzaju kredytu w sposób nierzetelny i nieprawdziwy. Dokonując oceny rodzajów zawieranych przez Przedsiębiorcę umów oceniono je przez pryzmat cech posiadanych przez kredyt odnawialny. W opinii Prezesa Urzędu za kredyt odnawialny należy uznać umowy zawierane zarówno na czas nieoznaczony, jak i na czas oznaczony o ile w obu przypadkach przewidują możliwość ponownego wykorzystania kredytu w ramach tej samej umowy.

Umowy określane jako „Tytuł: S”, oraz „Tytuł: B” zostały zatytułowane w następujący sposób: „*Umowa pożyczki gotówkowej*” (dowód: karty nr 610-614, 622-625).

Konsumenci zawierając przedmiotowe umowy uzyskują prawo do otrzymania w ramach jednej umowy wypłat środków pieniężnych w postaci: pożyczki pierwotnej i kolejnych wypłat (pkt 5.1 umowy). Każda pożyczka pierwotna oraz kolejne wypłaty mają zostać spłacone w ratach (pkt 3.1 i 4.1 umów). Jednocześnie kolejne wypłaty będą realizowane w sytuacji, gdy konsument spłaca pożyczki zgodnie z obowiązującą umową i nie zalega ze spłatą raty bądź rat, a także, gdy ocena ryzyka dokonana przez Spółkę jest pozytywna (pkt 5.2 umowy). W punkcie 3.3 umów określono, iż kolejna wypłata będzie zrealizowana przelewem bankowym na rachunek Pożyczkobiorcy do 5 (pięciu) dni roboczych od dnia kolejnej wypłaty zgodnie z p. 3.1. Punkt 3.1 stanowi, iż w przypadku spłaty przez Pożyczkobiorcę każdych (...), Pożyczkodawca przekaze Pożyczkobiorcy kolejną kwotę w wysokości (12)* (dalej zwaną „kolejną wypłatą”). Zgodnie z punktem 3.4 umów „Ilość Kolejnych Wypłat dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 12, 18, 24, 30 i 36 miesięcy wynosi 3, dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 42, 48 miesięcy wynosi 2”. Pomimo, że na podstawie powyższych postanowień można stwierdzić, ile ma nastąpić wypłat oraz w ilu ratach mają one zostać spłacone, to jednak konsument w momencie zawarcia umowy nie może w jednoznaczny sposób określić na jaki termin została ona zawarta. Terminu tego nie da się również określić, nawet przy założeniu, że konsument będzie spłacał raty terminowo. Ta trudność w określenia terminu zakończenia trwania umowy wynika z kilku przesłanek wynikających z warunków umów. Na podstawie postanowienia 5.2 umowy Przedsiębiorca ma prawo odstąpienia od kolejnej wypłaty. Natomiast prawo konsumenta do rezygnacji z kolejnej wypłaty wynika z punktu 3.6 umowy. Istotne w tym przypadku jest to, że konsument nie ma prawa do rozwiązania zawartej umowy. Przez co formalnie konsument będzie związany umową nawet, gdy nie będzie korzystał z możliwości kolejnych wypłat.

Konsument w ocenianym w niniejszym postępowaniu przypadku w ramach tej samej umowy ma możliwość zaciągania kolejnych zobowiązań po uprzednim zwróceniu wcześniejszej otrzymanych środków. Tym samym nie można uznać zawieranych umów za standardowe umowy pożyczek gotówkowych, jak to zostało określone w treści ocenianych umów. Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone postanowienia umów, a także definicję kredytu odnawialnego określoną wcześniej, Prezes Urzędu stwierdził, że Przedsiębiorca zawiera umowy o kredyt odnawialny.

Przedsiębiorca ustosunkowując się do zarzutu postawionego w punkcie I.1 postanowienia o wszczęciu postępowania stwierdził, iż zawierane przez niego umowy nie mają charakteru kredytu odnawialnego.

W module 33 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE.L. z 2008r. Nr 133, poz. 66 ze zm.) opisane zostały przyjęte założenia w sprawie kredytu odnawialnego. Przedsiębiorca opisując zmiany jakie następowały w trakcie konstruowania dyrektywy w zakresie regulacji dotyczących kredytu odnawialnego uznał, że kredytem odnawialnym w myśl dyrektywy jest kredyt, który jest bezterminowy.

Odnosząc się do powyższego w opinii Prezesa Urzędu ostatecznie dyrektywa nie zdefiniowała kredytu odnawialnego. Brak ten świadczy o tym, że dokonując oceny rodzaju umowy należy przyjąć cechy wyróżniające tego typu kredyt. Taką cechą jest możliwość zaciągnięcia w ramach jednego stosunku umownego kolejnego zobowiązania po wcześniejszej spłacie całości lub części uprzednio zaciągniętych zobowiązań. Jak zostało ustalone wcześniej oceniane w przedmiotowym punkcie decyzji umowy charakteryzują się właśnie tą cechą.

Zdefiniowanie rodzaju umowy jest dla konsumenta bardzo ważne, gdyż podejmując decyzję o zawarciu umowy kieruje się on użytymi nazwami i określeniami co do rodzaju umowy. Wynika to z tego, iż z rodzajem umowy wiążą się różne prawa oraz obowiązki stron umowy. Konsument oceniają, czy rodzaj oferowanej umowy jest zgodny z zamierzonym przez nich celem. Dlatego też tak ważne jest, aby konsument otrzymywali rzetelne i prawdziwe informacje co do rodzaju kontraktu, jaki zawierają.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu uznał, iż informacja podawana w umowach narusza obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej i prawdziwej, informacji przez podanie, iż konsument zawiera umowę pożyczki gotówkowej, gdy faktycznie zawiera umowę o kredyt odnawialny. Tym samym naruszony został obowiązek podania konsumentowi rzetelnej i prawdziwej informacji o rodzaju umowy.

I.2 W zakresie punktu I.2 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” rzetelnej i pełnej informacji o warunkach wypowiedzenia umowy.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 19 uokk umowa powinna określać warunki jej wypowiedzenia. Zgodnie z art. 42 ust. 1 uokk, konsument ma prawo w każdym czasie, bez dodatkowych opłat, wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny; strony mogą w umowie określić termin wypowiedzenia tej umowy, który nie może być jednak dłuższy niż jeden miesiąc. Kredytodawca ma prawo, na trwałym nośniku, wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny; strony mogą w umowie określić termin wypowiedzenia tej umowy, który nie może być jednak krótszy niż dwa miesiące (art. 42 ust. 2 uokk).

Jak zostało stwierdzone w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji konsument zawierając przedmiotowe umowy zawierają umowy o kredyt odnawialny, a nie umowy pożyczek gotówkowych. Dlatego też zgodnie z powyżej powołanymi przepisami ustawy umowa powinna określać warunki na jakich strony mają możliwość ją wypowiedzieć. Przy tym warunki te nie mogą być mniej korzystne dla konsumentów niż określa to ustawa o kredycie konsumenckim.

Ocena warunków umów wykazała, iż charakteryzują się one stałą gotowością Spółki do wypłacania określonych w umowie środków, przy czym oceniane w postępowaniu umowy określają ilość takich wypłat: „Ilość Kolejnych Wypłat dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 12, 18, 24, 30 i 36 miesięcy wynosi 3, dla Pożyczek Pierwotnych z terminem spłaty 42, 48 miesięcy wynosi 2” (pkt 3.4 umów).

Pkt 11.1 umów stanowi, iż „Jeżeli Pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu Pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania”. „Pożyczkodawcy przysługuje prawo odstąpienia od Kolejnej Wypłaty, w przypadku jeżeli Pożyczkobiorca nie spłaca pożyczki zgodnie z obowiązującą umową pożyczki lub zalega ze spłatą raty bądź rat lub ocena ryzyka dokonana przez Pożyczkodawcę

jest negatywna” (pkt 5.2 umów). Analiza warunków umów wykazała, iż jedynie Spółce na podstawie ww. punktu 11.1 umów zostało przyznane prawo do ich wypowiedzenia. Natomiast konsument ma możliwość jedynie rezygnacji z kolejnej wypłaty (pkt 3.6 i 3.7 umów). Dlatego też stwierdzone zostało, iż Spółka nie podała rzetelnych i pełnych informacji o prawie konsumenta do wypowiedzenia umowy.

Odnosząc się do zarzutu postawionego we wszczęciu, Przedsiębiorca poinformował, iż zawarcie takich umów jest korzystne dla konsumentów, gdyż mogą oni zaciągać kolejne pożyczki bez konieczności ponoszenia niektórych kosztów, tj. opłaty przygotowawczej.

Z powyżej przywołanych postanowień wynika, iż jedynie Przedsiębiorca ma prawo do wypowiedzenia umów (punkt 11.1 umów). Natomiast obu stronom kontraktów przyznano prawo do rezygnacji z kolejnych wypłat (punkty 3.6, 3.7, 5.2 umów). Biorąc pod uwagę powyższe regulacje konsumentów na podstawie warunków umów są związani nimi, aż do czasu gdy wykorzystają wszystkie kolejne możliwości wypłat, lub Przedsiębiorca sam wypowiedzie umowę. Właśnie przed konsekwencjami zawarcia tego typu umów o kredyt odnawialny ma chronić ustawowe prawo konsumentów do wypowiedzenia umów. Obowiązek umieszczenia takich informacji w umowach ma zagwarantować konsumentom wiedzę o tym prawie bez konieczności sięgania do ustawy. Tym samym umowa musi określać te warunki w sposób zapewniający ochronę interesów konsumentów zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim.

Dlatego też Prezes Urzędu stwierdził, iż niepodawanie w umowach warunków, na jakich konsumenty mogą wypowiedzieć umowy, przy czym warunki te nie mogą zostać określone w sposób dla nich mniej korzystny niż przewiduje to art. 42 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, jest praktyką naruszającą obowiązek podawania konsumentom pełnej i rzetelnej informacji, a więc jest praktyką bezprawną.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy oraz naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał oceniane praktyki za naruszające zbiorowe interesy konsumentów i nakazał zaniechania ich stosowania.

Wobec powyższego należało orzec jak w pkt. I sentencji decyzji.

II. W zakresie punktu II sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom w „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: S” i „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: B” oraz „Umowach pożyczek gotówkowych tytuł: E” rzetelnej i pełnej informacji, o jakiej mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 uokk, tj. o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego.

Art. 30 ust. 1 pkt 11 uokk wymaga zamieszczenia w umowie informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

§ 13.1 „Umowy pożyczki gotówkowej tytuł: S” oraz „Umowy pożyczki gotówkowej tytuł: B”, stanowią, iż: *„Jeśli Pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego, wynikającego z niniejszej umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie pkt. 11.2 umowy, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego Pożyczkodawca nalicza odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego”*.

§ 11.1 „Umowa pożyczki gotówkowej tytuł: E” stanowi, iż: *„Jeśli Pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego, wynikającego z niniejszej umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie pkt. 9.2 umowy, niespłacona*

kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego Pożyczkodawca nalicza odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego”.

Analiza powyższych postanowień wykazała, że Przedsiębiorca dostarcza konsumentom jedynie dane o podstawie prawnej, według której naliczane będzie oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego. Natomiast ustawodawca nakazał przedsiębiorcy podawanie w warunkach umów wartości tego oprocentowania. Dzięki temu w momencie zawierania umów konsumenci mogą w łatwy sposób określić koszty, które poniosą w sytuacji nieterminowej spłaty zadłużenia. Natomiast z uwagi na brak tej informacji, konsument musi podjąć dodatkowe czynności w celu ustalenia wysokości oprocentowania. W opinii Prezesa Urzędu konsument może napotkać realne trudności w uzyskaniu faktycznej wielkości stopy kredytu lombardowego NBP zarówno w momencie zawarcia umowy, jak i w trakcie jej realizacji. Właśnie w celu ułatwienia podejmowania przez konsumentów decyzji w zakresie realizacji umowy ma on otrzymać kompletne informacje o kosztach jakie wiążą się z nieterminową spłatą zadłużenia.

Za uznaniem wymogu podawania w umowach wysokości oprocentowania w formie liczbowej przemawia również fakt, iż umowa dodatkowo powinna określać warunki zmiany tego oprocentowania. Tym samym, gdyby wystarczające było podanie jedynie sposobu wyliczenia oprocentowania, ustawodawca nie nakładałby obowiązku umieszczenia w umowach informacji o warunkach zmiany tych wielkości, jako dodatkowego parametru. Podanie algorytmu wyliczenia oprocentowania umożliwiłoby jego wyliczenie na dowolny dzień. Jednak ustawodawca nakazał podanie wartości wyjściowej na dzień zawarcia umowy oraz dodatkowo nakazał podanie warunków, na jakich może ona ulegać zmianom.

Biorąc pod uwagę powyższe, zostało stwierdzone, iż kredytodawca jest zobowiązany do podawania konkretnych wartości oprocentowania na dzień zawarcia umowy zarówno co do oprocentowania kapitału kredytu, jak i oprocentowania kredytu przeterminowanego. Taki zakres informacji zapewnia konsumentowi możliwość oszacowania kosztów, jakie wiążą się z realizacją umowy, już w momencie jej zawarcia.

Odnosząc się do postawionego zarzutu Przedsiębiorca porównał definicje pojęć użytych w ustawie o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 5 pkt 10 uokk przez stopę oprocentowania kredytu należy rozumieć stopę oprocentowania wyrażoną jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Zgodnie z art. 5 pkt 12 uokk rzeczywista roczna stopa oprocentowania stanowi całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Porównując powyższe definicje Przedsiębiorca stwierdził, iż istnieje zasadnicza różnica w wyrażeniu ww. oprocentowań. W przypadku rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania określono, iż umowa ma podawać „wartość”, natomiast w przypadku stopy oprocentowania kredytu nie użyto takiego pojęcia, tym samym nie ma obowiązku wyrażania oprocentowania w sposób wartościowy, a więc przez konkretną liczbę.

Prezes Urzędu ustosunkowując się do powyższego stwierdził, iż powołany przez Spółkę art. 5 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim dotyczy zupełnie innej kwestii. Stanowi on o charakterze oprocentowania, a więc, czy jest ono stałe, czy też zmienne. Natomiast w żaden sposób nie stanowi o tym, czy stopa oprocentowania ma być podana w formie liczbowej, czy też innej. Dodatkowo Prezes Urzędu stwierdził, iż do oceny, czy w umowie powinny zostać określone konkretne wielkości stopy oprocentowania w oparciu o definicje jakie zostały określone w ustawie należy przeanalizować również inne określenia. Zgodnie z art. 36 ust. 1 uokk w przypadku zmiany wysokości stopy oprocentowania w czasie

obowiązywania umowy o kredyt konsumencki, konsument przed jej dokonaniem otrzymuje od kredytodawcy, na trwałym nośniku, informację o tej zmianie. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera szczegółowe określenie stopy oprocentowania, wysokości raty kredytu po dokonaniu zmiany stopy oprocentowania oraz informację o liczbie i częstotliwości płatności rat, o ile ulegają one zmianie (art. 36 ust. 2 uokk). Należy również uwzględnić obowiązek informowania konsumentów o zmianie oprocentowania (art. 36 ust. 4 uokk). Na podstawie powyższych regulacji zostało uznane, iż ustawodawca nie posługuje się określeniem „wartość” w każdym przypadku, gdy nakazuje umieszczenie w umowach konkretnych liczb przedstawiających oprocentowanie.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Prezes Urzędu za niewystarczające uznał podanie przesłanek, w oparciu o które konsument musi wykonać dodatkowe wyliczenia, aby uzyskać wartość rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, która powinna być podana w umowie. Analizując zamieszczone w warunkach umów informacje zostało stwierdzone, iż podane w nich informacje na podstawie, których konsument byłby zmuszony do wyliczenia oprocentowania nie można uznać za rzetelne i pełne zgodnie z wymogami ustawy o kredycie konsumenckim.

Dlatego też, Prezes Urzędu stwierdził, iż Przedsiębiorca naruszył obowiązek podawania w umowach rzetelnej i pełnej informacji w opisanym powyżej zakresie, tym samym oceniana praktyka jest bezprawna.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działania przedsiębiorcy oraz naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazał zaniechania jej stosowania.

Wobec powyższego należało orzec jak w pkt. II sentencji decyzji.

III. W zakresie punktu III sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy umieszczania w „Umowach pożyczek gotówkowych” postanowień:

§ 10.3 „Umowy pożyczki gotówkowej tytuł: S”, „Umowy pożyczki gotówkowej tytuł: B”, stanowi, iż „*W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 10.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 10.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8)* w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków*”,

§ 8.3 „Umowy pożyczki gotówkowej tytuł: E” stanowi, iż „*W przypadku zwrotu środków w terminie określonym w p. 8.2 z wyłączeniem sytuacji określonej w p. 8.5 Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek (8)* w wysokości ... zł naliczonych od całkowitej kwoty pożyczki (1)* za każdy dzień za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu wypłaconych mu środków*”, które zostały uznane za sprzeczne z art. 54 ust. 2 uokk.

Art. 54 ust. 2 uokk stanowi, iż konsument zwraca niezwłocznie kredytodawcy kwotę udostępnionego kredytu wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Art. 54 ust. 1 uokk stanowi, iż konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu. Zgodnie z art. 54 ust. 2 uokk w przypadku odstąpienia od umowy konsument, który otrzymał środki pieniężne na podstawie zawartej umowy pożyczki, musi je zwrócić. Dodatkowo musi zwrócić odsetki w wysokości wyliczonej w oparciu o kwotę udostępnionego kredytu, za okres w którym nim dysponował. Art. 53 ust. 1 uokk stanowi, iż konsument ma prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. W przypadku odstąpienia od umowy, o którym mowa w art. 53,

kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej oraz opłat notarialnych (art. 54 ust. 4 uokk).

Analiza powyższych regulacji wykazała, iż konsument ma prawo odstąpić od umowy kredytu. W takim przypadku jest on zobowiązany do zwrotu otrzymanych środków pieniężnych oraz środków z tytułu kosztów poniesionych przez przedsiębiorcę na rzecz organów administracji publicznej oraz opłat notarialnych, a także odsetek wyliczonych od udostępnionego kredytu. Analiza powyższych regulacji wykazała, iż Przedsiębiorca nie ma prawa żądać od konsumenta pokrycia kosztów związanych z ubezpieczeniem, czy też opłatą przygotowawczą. Bez znaczenia przy tym jest, czy są one kredytowane przez niego. Ze względu na powyższą okoliczność, kredytodawcy nie należą się również odsetki naliczone od wartości, których kosztów konsument nie musi ponieść.

Zgodnie z art. 14 ust. 3 c Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.U.E.L. z 2008r. Nr 133, poz. 66 ze zm.) *jeżeli konsument korzysta z prawa do odstąpienia od umowy, to bez nieuzasadnionej zwłoki, a najpóźniej w ciągu 30 dni kalendarzowych od wysłania kredytodawcy powiadomienia o odstąpieniu, splaca on kredytodawcy kapitał oraz odsetki od kapitału należne od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kapitału. Odsetki wylicza się na podstawie uzgodnionej stopy oprocentowania kredytu. W przypadku odstąpienia od umowy kredytodawcy nie przysługuje od konsumenta żadna inna rekompensata, z wyjątkiem rekompensaty bezzwrotnych opłat wniesionych przez kredytodawcę na rzecz organów administracji publicznej.* Z dyrektywy, która była implementowana przez ustawę o kredycie konsumenckim wprost wynika, iż odsetki jakie ma obowiązek zwrócić konsument mają być wyliczone od wartości kapitału, który zwraca. Tym samym za bezprawne należy uznać nałożenie na konsumentów obowiązku poniesienia kosztów za każdy dzień do dnia zwrotu kapitału w wysokości wyższej, niż naliczone od zwracanych środków pieniężnych.

Wartości kwotowe, które są związane z zawartą umową podane są w tabeli umieszczonej na początku umów. Każdej wartości przyporządkowana jest nazwa oraz kolejny numer. W przypadku wartości całkowitej kwoty pożyczki ma ona numer 1. Analiza danych umieszczonych w tej tabeli pozwoliła na stwierdzenie, iż kwota, od której zostaną naliczone odsetki obejmuje wartości wypłacone konsumentom oraz kwoty, które przeznaczane są na kredytowanie kosztów związanych z otrzymaniem środków pieniężnych do dowolnego dysponowania, tj. opłaty przygotowawczej i kosztu ubezpieczenia (dowód: karta nr 92). Natomiast z powyższych regulacji ustawy o kredycie konsumenckim wynika, iż odsetki, jakie konsument musi zapłacić za okres, w którym korzystał z wypłaconych środków mają zostać obliczone w oparciu o faktycznie zwracane wartości.

W efekcie tak ukształtowanego warunku umowy konsumenci są narażeni na konieczność zapłacenia Przedsiębiorcy wyższej wartości, niż kwoty należne zgodnie z przepisami prawa. Wynika to z faktu, iż podstawa przyjęta do wyliczenia odsetek będzie miała wyższą wartość niż powinna mieć, gdyż będzie zawierać równowartość opłaty przygotowawczej oraz kosztu ubezpieczenia. Dlatego też zostało stwierdzone, iż przedmiotowa praktyka narusza ekonomiczne interesy konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu uznał, iż Przedsiębiorca w sposób sprzeczny z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, a więc w sposób bezprawny w warunkach umów określił wielkość odsetek, którą jest zobowiązany zapłacić konsument w sytuacji odstąpienia od umowy.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działania przedsiębiorcy oraz

naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazał zaniechania jej stosowania.

Wobec powyższego należało orzec jak w pkt. III sentencji decyzji.

IV. W zakresie punktu IV sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy wprowadzania konsumentów w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, co zostało uznane za nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – zwanej dalej upnpr.

Zgodnie z art. 3 upnpr zakazane jest stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Art. 4 ust. 1 upnpr stanowi, iż praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk, jeżeli działania te spełniają przesłanki określone w ust. 1 (art. 4 ust. 2 upnpr). Zgodnie z art. 5 ust. 1 upnpr praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Jedną z istotnych przesłanek, na podstawie której konsumenci podejmują decyzje o zawarciu umów jest korelacja pomiędzy ceną zakupu, a wartością towaru. W przypadku umów o kredyt konsumencki konsumenci oceniają korelację pomiędzy otrzymaną wartością pieniędzy, którymi będą mogli dowolnie dysponować, a kosztami jakie będą musieli ponieść z tego tytułu. Konsumenci oceniają, czy oferta jest dla nich korzystna oraz, czy są w stanie ponieść określone koszty. Konsument zwracający się o otrzymanie kredytu konsumenckiego znajduje się w stanie niedoboru środków finansowych, tym samym najważniejszym dla niego czynnikiem determinującym podjęcie decyzji nabywczej jest skorelowanie korzyści oraz kosztów, tak by osiągnąć optymalny poziom satysfakcji oraz zapłacić najniższą cenę.

Podstawowym źródłem informacji, z którego korzystają konsumenci przy podejmowaniu decyzji o zawarciu umów są ich warunki, które otrzymują do podpisania. Dlatego też tak ważne jest, aby dane w nich zawarte były podawane zgodnie z wymogami ustawy o kredycie konsumenckim.

Jak zostało stwierdzone wcześniej, w przypadku umów o kredyt konsumencki, ważne są dwa parametry: całkowita kwota kredytu oraz całkowity koszt kredytu. Zgodnie z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim przez całkowity koszt kredytu należy rozumieć wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Natomiast zgodnie z art. 5 pkt. 7 ustawy o kredycie konsumenckim całkowitą kwotę kredytu stanowi suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Tym samym pierwsza wartość określa cenę skorzystania z tej usługi, a więc wartość kosztów, natomiast druga z wielkości określa, ilość środków, którymi dowolnie będzie mógł dysponować konsument.

Zgodnie z wydanymi przez Komisję Europejską wytycznymi, których celem jest ujednolicenie interpretacji przepisów dyrektywy we wszystkich państwach członkowskich

całkowita kwota kredytu, nie obejmuje kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów kredytu. Pomimo, że wytyczne zostały opracowane na potrzeby obliczania r.r.s.o.³, to nie ulega wątpliwości, że interpretacja wykorzystanych w przepisach pojęć powinna być jednolita na gruncie całej regulacji, nie tylko na potrzeby obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (także w sytuacji w której kredytodawca informuje o całkowitej kwocie kredytu)⁴.

W trakcie postępowania zgromadzone zostały umowy zawarte przez Przedsiębiorcę z konsumentami określające warunki finansowe, na jakich udzielane są pożyczki.

Na podstawie przykładowej umowy przyjęte zostały założenia do dalszych wyliczeń: całkowita kwota pożyczki wynosiła 9884,00 zł, koszt ubezpieczenia wynosił 4069,00 zł, opłata przygotowawcza wynosiła 330,00 zł, wynagrodzenie umowne wynosiło 1996,00 zł, całkowity koszt pożyczki wynosił 6395,00 zł. Całkowita kwota pożyczki stanowiła sumę: środków wypłaconych brutto 5485 zł oraz kosztów ubezpieczenia 4069 zł, a także kosztów opłaty przygotowawczej 330 zł, co dało wartość 9884 zł. Całkowity koszt pożyczki wyniósł sumę: kosztu ubezpieczenia 4069 zł oraz kosztu opłaty przygotowawczej 330 zł, a także wynagrodzenia umownego 1996 zł, co dało wartość 6395 zł (dowód: karta nr 482). W przedmiotowym przypadku całkowitą kwotę pożyczki określono w wysokości 9884 zł, a całkowity koszt pożyczki określono w wysokości 6395 zł. Różnica pomiędzy przedmiotowymi parametrami wynosi 3 489 zł. Natomiast faktycznie konsument do dobrowolnego dysponowania otrzymuje kwotę 5 485 zł, a kwota, którą będzie musiał zwrócić wynosi 9 884 zł. Różnica pomiędzy tymi wartościami wynosi 4 399zł.

W celu wypełnienia obowiązku podawania rzetelnych informacji konieczne jest właściwe wyliczenie przedmiotowych wielkości. W opinii Prezesa Urzędu całkowita kwota kredytu powinna obejmować jedynie kwotę, którą konsument będzie mógł dysponować w dowolny sposób. Nie można do niej zaliczyć kosztów związanych z udzieleniem kredytu, nawet, gdy są one kredytowane przez Przedsiębiorcę. Ujęcie kredytowanych kosztów zarówno w kwocie kredytu, jak i jego koszcie powoduje, iż taki kredyt wydaje się korzystniejszy w porównaniu do kredytu, w sprawie którego Przedsiębiorca rzetelnie wyliczając całkowitą kwotę kredytu nie ujął kredytowanych kosztów. Uwzględnienie tych kosztów w całkowitej kwocie kredytu powoduje błędne ukazanie konsumentom proporcji kosztów, które musi ponieść konsument z realnie wypłacaną kwotą.

Ustosunkowując się do postanowienia wszczynającego postępowanie Przedsiębiorca wyjaśnił, co następuje: Ustawodawca nie przewidział sytuacji, gdy niektóre koszty kredytu tj. opłata przygotowawcza lub składka ubezpieczeniowa są kredytowane. W związku z tym, w celu wyjaśnienia proporcji zachodzących pomiędzy tymi kwotami i wypełnieniu obowiązku rzetelnego, prawdziwego i pełnego poinformowania konsumenta w oferowanych przez siebie pożyczkach, Spółka wprowadziła termin „faktycznej całkowitej kwoty do zapłaty”, która w sposób jednoznaczny wskazuje wysokość faktycznego zobowiązania konsumenta. Dodatkowo Przedsiębiorca podniósł, iż nie ma jednoznacznej odpowiedzi w niniejszej ocenianej sprawie.

Odnosząc się do powyższego Prezes Urzędu stwierdził, iż w sprawie sposobu wyliczenia zarówno całkowitej kwoty kredytu, jak też całkowitego kosztu kredytu należy zastosować celowościową wykładnię przepisów, która gwarantuje konsumentom otrzymanie minimalnej ilości znormalizowanych informacji. Informacje o całkowitej kwocie kredytu oraz

³ r.r.s.o. znaczy rzeczywista roczna stopa oprocentowania

⁴ „Wytyczne w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotyczących rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania” (*Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge*)

całkowitych kosztach należą właśnie do informacji, które zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim muszą zostać podane w celu dostarczenia konsumentom informacji umożliwiających porównanie ofert. Dlatego też zostało stwierdzone, iż aby móc porównać wartości związane z kredytami oferowanymi przez różnych przedsiębiorców, w przypadku których część kosztów jest kredytowana z kredytami, w których taka sytuacja nie występuje, w każdym przypadku całkowita kwota kredytu oznacza środki, które są faktycznie wypłacane konsumentom.

Przedsiębiorca poinformował, iż w celu zapewnienia konsumentom rzetelnej informacji wprowadził dodatkowe parametry do warunków umów.

W powyższej sprawie Prezes Urzędu stwierdził, iż nic nie stoi na przeszkodzie, aby Przedsiębiorca w warunki umów wpisywał dodatkowe informacje, które jednak nie mogą konsumentów wprowadzać w błąd. Zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim przedsiębiorcy są zobowiązani do dostarczenia minimalnego zakresu informacji określonych w tej ustawie, przy czym podane informacje muszą wypełniać założenia tej ustawy.

W sprawie podniesionej przez Spółkę okoliczności odmiennej interpretacji warunków umów pożyczek stosowanych przez inne podmioty, Prezes Urzędu stwierdził, co następuje: Prezes Urzędu dokonuje oceny działalności konkretnych przedsiębiorców niezależnie od siebie. Prezes Urzędu prowadząc działania oraz wydając decyzje korzysta ze swobody uznania administracyjnego. „Fakt, że w podobnej sprawie prowadzonej przeciwko (...) zapadła decyzja zobowiązująca, a nie merytoryczna, nie może stanowić skutecznego zarzutu w sprawie rozpoznawanej obecnie właśnie z powodu swobody uznania administracyjnego przyznanego Prezesowi UOKiK w art. 28 ustawy oik”. /wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie sygn. akt Ama 63/11 z dnia 26 lutego 2013r./. Biorąc pod uwagę powyższy wyrok, Prezes Urzędu wydając przedmiotową decyzję ocenia stan faktyczny dotyczący działalności tej Spółki, a nie działalności innego podmiotu.

W sprawie dopuszczenia opinii biegłego na okoliczność oceny warunków umów stosowanych przez inne podmioty, Prezes Urzędu ze względu na fakt, iż warunki umów stosowane przez inne podmioty nie mają znaczenia przy merytorycznej ocenie niniejszej sprawy uznał ten wniosek za bezzasadny.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, iż wynikająca z danych umieszczonych w umowach proporcja pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu wprowadza konsumentów w błąd. Na podstawie wartości jakie przedstawiane są w umowach konsument może wywnioskować, iż oferowany kredyt jest tańszy, niż w rzeczywistości. Ze względu na fakt, iż właśnie ocena warunków przez konsumentów pod kątem kosztów, oraz korzyści jest podstawowym determinantem przy podjęciu decyzji zawarcia umowy, taką prezentację warunków umowy należy uznać za naruszającą dobre obyczaje. Konsument zawierający umowy o kredyt konsumencki są w trudnym położeniu finansowym, a poprzez stosowanie przedmiotowej praktyki podejmują decyzje, w oparciu o informacje, które mają prezentować produkt, jako korzystniejszy niż produkty innych konkurencyjnych podmiotów. Efektem tej praktyki może być podjęcie przez konsumenta decyzji o zawarciu umowy, której by nie podjął, gdyby miał świadomość, iż różnica pomiędzy faktycznie otrzymanymi środkami, a kosztami, które wiążą się z zaciągnięciem tego kredytu jest większa. W efekcie tej praktyki konsumenci zostali wprowadzeni w błąd w zakresie opisanym w sentencji decyzji.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działania Przedsiębiorcy

oraz naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazał zaniechania jej stosowania.

Wobec powyższego należało orzec jak w pkt. IV sentencji decyzji.

V. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszania celowo, czy też nieumyślnie. Dlatego też Prezes Urzędu ma prawo nałożyć karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki, gdy narusza ona interesy konsumentów bez względu na to, czy przedsiębiorca ponosi winę za jej stosowanie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszania przepisów ustawy, a także uprzednie naruszanie przepisów ustawy.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Zawodowy (profesjonalny) charakter świadczenia usług wymaga prowadzenia działalności w sposób zapewniający poszanowanie dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, co wiąże się z respektowaniem obowiązujących przepisów prawa.

Należy także podnieść, iż w ocenie Prezesa Urzędu brzmienie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala na nałożenie odrębnych kar pieniężnych za poszczególne naruszenia stwierdzone w niniejszej decyzji. Zgodnie bowiem z przedmiotowym przepisem Prezes Urzędu może nałożyć karę pieniężną na przedsiębiorcę, jeżeli ten dopuścił się naruszenia art. 24 ww. ustawy, z czego wynika, że określona w tym przepisie kara może dotyczyć każdego naruszenia stwierdzonego względem danego przedsiębiorcy. W ocenie Prezesa Urzędu zastosowanie takiego rozwiązania jest pożądane z tego względu, iż pozwala na uwzględnienie przy nakładaniu kar w sposób zindywidualizowany wszystkich okoliczności związanych ze stosowaniem określonych naruszeń, które mogą różnić się pod wieloma względami (np. wagą naruszenia, zasięgiem oddziaływania praktyki, skutkami, jakie praktyka wywołuje na rynku i jej dotkliwością dla kontrahentów, czasem jej trwania itp.), a tym samym pozwala na nałożenie kary adekwatnej do danego naruszenia.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszych kar jest przychód osiągnięty przez Przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2012r., który wyniósł (tajemnica przedsiębiorstwa) zł (słownie: (tajemnica przedsiębiorstwa) złote) (dowód: karty nr 659-663), w związku z czym maksymalna kara, jaka mogłaby w niniejszym przypadku zostać wymierzona, to kara pieniężna w wysokości (tajemnica przedsiębiorstwa) zł.

1. Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszeń stwierdzonych w punktach I i II sentencji decyzji dotyczących naruszenia obowiązku podawania w „umowach pożyczek gotówkowych” rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca narusza obowiązek podawania w umowach informacji, które zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim muszą być podawane. W przypadku umów „Tytuł: S” oraz „Tytuł: B” naruszony został obowiązek podania informacji o rodzaju kredytu oraz o warunkach wypowiedzenia umów. Natomiast w przypadku 3 rodzajów umów „Tytuł: S”, „Tytuł: B”

oraz „Tytuł: E” nie zawierały one informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotowe praktyki naruszają interesy konsumentów Prezes Urzędu za celowe uznał nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Umowy o kredyt konsumencki są w szczególności sposobem regulowane przez przepisy prawa. Ustawa o kredycie konsumenckim określa minimum informacji, które muszą być dostarczone konsumentom, aby mogli oni świadomie podejmować decyzje o zawarciu umów. Naruszenie tego obowiązku należy uznać za bezprawną praktykę.

W przedmiotowym przypadku ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyk na etapie zawarcia kontraktu z wpływem na jego wykonanie.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu bierze pod uwagę spełnienie przesłanki określonej w ww. przepisie tj. uznanie, iż naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. W sprawie działalności „Profi Credit Poland” Sp. z o.o. Prezes Urzędu wydał już decyzję nr DDK-36/2008 z dnia 30 grudnia 2008 r. która dotyczyła naruszenia ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2001r. Nr 1081, poz. 1081 ze zm.). Dlatego też nie można uznać, iż Spółka nie miała świadomości o obowiązkach, jakie nakłada na nią obecnie obowiązująca ustawa o kredycie konsumenckim. W toku postępowania Przedsiębiorca dostarczył swoje stanowisko w sprawie stosowanych praktyk zawierające interpretacje przepisów. Analiza zgromadzonych w postępowaniu informacji wykazała, iż brak jest podstaw do postawienia Spółce zarzutu, iż ponosi winę umyślnego stosowania zakwestionowanych w niniejszej decyzji praktyk.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi bo przekraczający rok okres stosowania zakwestionowanych w punkcie I sentencji decyzji praktyk, tj. od 18 grudnia 2011 r. (dowód: karta nr 9) oraz nieznacznie krótszy okres stosowania określonej w punkcie II sentencji decyzji praktyki, tj. od dnia 12 czerwca 2012 r. (dowód: karta nr 459). Ponieważ Przedsiębiorca nie poinformował o zaniechaniu stosowania praktyk, przyjęto, iż są one nadal stosowane na dzień wydania decyzji.

W oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszeń uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa) % (po (tajemnica przedsiębiorstwa) % za każdą z praktyk określonych w punktach I.1, I.2 i II sentencji decyzji) przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2012r., czyli na poziomie 401 339 zł.

Wyliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu stwierdził, iż brak jest w niniejszej sprawie przesłanek do uwzględnienia okoliczności łagodzących. Natomiast obliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu uwzględnił okoliczność obciążającą wynikającą ze znacznego zasięgu naruszenia. Z przedstawionych dokumentów wnika, iż umowy były zawierane z konsumentami mieszkającymi w różnych miastach na terenie całego kraju tj. w Poznaniu, Warszawie, Sandomierzu, Radomiu, Iławie, Koszalinie, Olsztynie, Zabrzu. Dodatkowo w przedmiotowym przypadku Prezes Urzędu uznał za konieczne uwzględnienie przesłanki uprzedniego stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Zastosowanie tej przesłanki wynika z faktu, iż Prezes Urzędu w decyzji nr DDK-36/2008 z dnia 30 grudnia 2008 r. nakazał zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu

zbiorowych interesów konsumentów polegającej m.in. na nieprzekazywaniu konsumentom informacji wynikających z wcześniej obowiązującej ustawy o kredycie konsumenckim. W oparciu o powyższe przesłanki ostatecznie wysokość kary podwyższono o (tajemnica przedsiębiorstwa) %.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **521 741 złotych** (słownie: pięciuset dwudziestu jeden tysięcy siedmiuset czterdziestu jeden złotych), co stanowi (tajemnica przedsiębiorstwa) % osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2012r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa) % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest ona adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie V.1 sentencji decyzji.

2. Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie III sentencji decyzji polegającego na stosowaniu w umowach pożyczek gotówkowych postanowień, które w sposób sprzeczny z art. 54 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim określają wartości, odsetek, jakie muszą zapłacić konsumenci w przypadku odstąpienia od umowy.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotowa praktyka narusza interesy konsumentów Prezes Urzędu za celowe uznał nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedmiotowa praktyka dotyczyła należności, jaką zapewnił sobie przedsiębiorca od konsumenta w sytuacji, gdy ten odstąpił od umowy. W efekcie tej praktyki konsument musiał zapłacić wartość wyższą, niż ta która należy się zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim. Tym samym Przedsiębiorca mógł uzyskiwać nienależne wpływy. W przedmiotowym przypadku ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyki na etapie zawierania kontraktów z wpływem na jego wykonanie.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu bierze pod uwagę spełnienie przesłanki określonej w ww. przepisie tj. uznanie, iż naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Przedmiotowa praktyka dotyczy naruszenia przepisu ustawy, który został wprowadzony do stosowania wraz z nową ustawą z dnia 12 maja 2011 r. Tym samym w opinii Prezesa trudno zarzucić Przedsiębiorcy winę umyślną.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi bo przekraczający rok okres stosowania zakwestionowanej praktyki od 18 grudnia 2011 r. (dowód: karta nr 9). Ponieważ Przedsiębiorca nie poinformował o zaniechaniu stosowania praktyki, przyjęto, iż jest ona nadal stosowana na dzień wydania decyzji.

W oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa) % przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2012 r., czyli na poziomie 133 780 zł.

Wyliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu stwierdził, iż brak jest w niniejszej sprawie przesłanek do uwzględnienia okoliczności łagodzących. Natomiast obliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu tak jak w przypadku wcześniej wyliczonej kary uwzględnił okoliczności obciążające, tj. znaczny zasięg naruszenia. Dodatkowo w przedmiotowym przypadku Prezes Urzędu uznał za konieczne uwzględnienie przesłanki uprzedniego stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Zastosowanie tej przesłanki wynika z faktu, iż Prezes Urzędu w decyzji nr DDK-36/2008 z dnia 30 grudnia 2008 r. nakazał zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów polegającej m.in. na nieprzekazywaniu konsumentom informacji wynikających z wcześniej obowiązującej ustawy o kredycie konsumenckim. W niniejszej sprawie Przedsiębiorca podaje natomiast konsumentom informacje, które stoją w sprzeczności z ustawą o kredycie konsumenckim. W oparciu o powyższe przesłanki ostatecznie wysokość kary podwyższono o (tajemnica przedsiębiorstwa) %.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **173 914 złotych** (słownie: stu siedemdziesięciu trzech tysięcy dziewięciuset czternastu złotych), co stanowi (tajemnica przedsiębiorstwa) % osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2012r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa) % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest ona adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie V.2 sentencji decyzji.

3. Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie IV sentencji decyzji polegającego na wprowadzaniu konsumentów w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotowa praktyka narusza interesy konsumentów Prezes Urzędu za celowe uznał nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedmiotowa praktyka dotyczyła podawania w umowach pożyczek gotówkowych danych dotyczących całkowitej kwoty pożyczki oraz całkowitego kosztu kredytu, które wprowadzały konsumentów w błąd co do atrakcyjności oferowanego kredytu. Na podstawie tych danych konsumenci podejmowali decyzje, których mogli by nie podjąć, gdyby informacje były przedstawione zgodnie z wymogami ustawy o kredycie konsumenckim. W przedmiotowym przypadku ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyki na etapie zawierania kontraktów z wpływem na jego wykonanie.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu bierze pod uwagę spełnienie przesłanki określonej w ww. przepisie tj. uznanie, iż naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Przedmiotowa praktyka dotyczy naruszenia przepisu ustawy, który został wprowadzony do stosowania wraz z nową ustawą z dnia 12 maja 2011 r. Tym samym w opinii Prezesa trudno

zarzucić Przedsiębiorcy winę umyślną. Dodatkowo jak zostało stwierdzone w decyzji faktycznie przepisy, które ma stosować w tym zakresie nie są jednoznaczne. Dlatego też brak jest podstaw do upatrywania się jakiegokolwiek winy w działaniu Przedsiębiorcy w zakresie tej praktyki.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi bo przekraczający rok okres stosowania zakwestionowanej praktyki od 18 grudnia 2011 r. (dowód: karta nr 9). Ponieważ Przedsiębiorca nie poinformował o zaniechaniu stosowania praktyki, przyjęto, iż jest ona nadal stosowana na dzień wydania decyzji.

W oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa) % przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2012 r., czyli na poziomie 133 780 zł.

Wyliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu stwierdził, iż brak jest w niniejszej sprawie przesłanek do uwzględnienia okoliczność łagodzących. Natomiast obliczając ostateczny wymiar kary Prezes Urzędu tak jak w przypadku pierwszej z wyliczonych kar uwzględnił okoliczności obciążające, tj. znaczny zasięg naruszenia. W oparciu o powyższe przesłanki ostatecznie wysokość kary podwyższono o (tajemnica przedsiębiorstwa) %.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **140 469 złotych** (słownie: stu czterdziestu tysięcy czterystu sześćdziesięciu dziewięciu złotych), co stanowi (tajemnica przedsiębiorstwa) % osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2012r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa) % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest ona adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie V.3 sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

VI. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § 1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez spółkę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją

prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną. W związku z powyższym postanowiono obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości **28 PLN** (słownie: dwudziestu ośmiu złotych).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie VI niniejszej decyzji, stosownie do art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Maciej Fragsztajn